

EWI Onderwijsseminar 1 juni 2011

Videocolleges

De EWI Onderwijsseminars hebben als doel docenten een structurele gelegenheid te bieden van elkaar te leren door middel van presentaties en discussie over diverse onderwerpen. Dit seminar is het vierde in de reeks. Er namen ca 30 docenten deel.

In deze bijeenkomst stond het onderwerp hoorcolleges op video op de agenda. Al een aantal jaren is het op de UT mogelijk colleges te laten opnemen en het resultaat bijvoorbeeld ter beschikking te stellen via Blackboard. Welke effecten heeft dit op het onderwijs? Gebruiken studenten deze opnamen, en zo ja, waarvoor? Wat kan de docent er zelf mee?

Klaas Sikkel (Information Systems Group, INF) vertelde over zijn ervaringen met het gebruik van videocolleges. Ray Hueting (Semiconductor Components Group, EL) reageerde op de inleiding van de eerste spreker. Jan Willem Polderman (opleidingsdirecteur, TW) leidde de discussie.

Inleidingen

Klaas toonde eerst een video van een door hem gegeven hoorcollege. Hij liet zien dat zoeken via de sheets, pauzeren en versnellen handige aspecten van het systeem zijn. Het gebruik van deze video's in het onderwijs zijn o.a. flexibiliteit (een zij-instromer kan gemist onderwijs alsnog volgen), hergebruik (een eenmaal goed lopend college kan een jaar later weer gebruikt worden), feedback op eigen functioneren (kan confronterend zijn, maar went snel) en PR-doeleinden (vgl TUD, resultaat moet wel kwaliteit hebben).

Klaas ging ook in op zijn persoonlijke ervaring. Hij vertelde dat hij wel wat moed nodig had om eraan te beginnen. Maar daar staat tegenover dat het idee dat studenten met hun mobiel je college kunnen opnemen en op Youtube plaatsen, veel vervelender is.

Ray Hueting vertelde dat hij samen met Ton Mouthaan en Jurriaan Smit al een aantal jaren geleden eerste ervaringen heeft opgedaan met videocolleges. Veel van de ervaringen van Klaas herkent hij.

TECHNIEK

Op een UT-website

(http://www.utwente.nl/icts/medewerkers/diensten/overige_diensten/Videolecture/dienstbeschrijving-videolectures.doc/) wordt uitleg gegeven over het UT-systeem voor het opnemen van hoorcolleges. Er is ook een email-adres te vinden waar een aanvraag gedaan kan worden voor het gebruik van het systeem.

Het opnemen van een college kan ondersteund worden door een student-assistent. Het is aan te bevelen dat bij een β -vak door een β -student te laten doen. Zo'n student snapt beter wat belangrijk is en bestuurt de camera daardoor adequater.

De combinatie van telecollege (in de virtuele collegezaal) en video geeft aparte problemen, o.a. omdat gebruik gemaakt moet worden van twee camera's.

DEELNAME AAN HOORCOLLEGES EN INTERACTIE

Klaas schat het aantal studenten in de zaal op 25% minder dan vóór de videocolleges. Als positief effect daarvan ziet hij dat de groep die wel aanwezig is een geïnteresseerder publiek vormt. Ray nam echter geen daling in het aantal deelnemende studenten waar. Zijn ervaring is dat studenten het opgenomen materiaal vooral gebruiken bij de voorbereiding van hertentamens.

Ray geeft aan dat volgens hem studenten de interactie in de zaal belangrijk vinden en komen daarom juist wel naar het college, ook al weten ze dat het college ook later via internet te volgen is.

Vragen uit de zaal moeten door de docent herhaald worden, omdat de vraag anders niet overkomt bij de kijker naar de video. Een discussie in de zaal met vier personen is niet te volgen op video. Om interactie in de zaal ook op video te kunnen volgen, gebruikt Klaas zowel een zaalmicrofoon als een losse.

OPNAMEN VOOR EIGEN GEBRUIK VAN DE DOCENT

Klaas vertelde dat hij bij het voorbereiden van een nieuwe reeks colleges de opnamen van vorig jaar gebruikte.

DIDACTIEK

Het laten opnemen van een college heeft voor de docent het bezwaar dat hij beperkt wordt in zijn bewegingen. Het college krijgt een statisch karakter.

Is er een andere didactiek nodig? Er zijn wat didactische trucs om de nadelen op te vangen. Bijvoorbeeld: veel docenten versterken hun uitleg door relevante delen op een sheet aan te wijzen. Het gebruik van een laserpointer in de opnamen is echter helaas niet terug te vinden in de opnamen. Dit wordt als een groot nadeel gezien. Het is op te lossen door met de hand of met een stok te wijzen.

Ervaringen met het schrijven op (white- of krijt)bord en video zijn niet positief. Op Youtube staan filmpjes waaruit blijkt dat die combinaties (redelijk) goed mogelijk zijn.

De video-opnamen worden meestal in hun geheel aangeboden aan studenten, die daar naar eigen inzicht al dan niet gebruik van maken. Bij een statistiekcollege gaf een TW-docent de studenten de opdracht een stukje video voor het echte college als voorbereiding te bekijken. Dat werd door de studenten niet gewaardeerd, ze zagen het als "extra werk". Er zijn op internet voorbeelden te vinden van "verrijkte videocolleges": een didactische aanpak waarbij stukjes video worden aangeboden in samenhang met theorie en opgaven.

Over de vraag of het beeld van de docent iets toevoegt, wordt verschillend gedacht. Een deelnemer vertelt dat hij in de VS meemaakte hoe een docent voor in de zaal aan een bureau ging zitten schrijven en uitleggen. Zijn schrijfwerk werd geprojecteerd.

Ray heeft geconstateerd dat het slagingspercentage door het beschikbaar stellen van de colleges op video gestegen is.

PUBLICEREN

Gepubliceerde opnamen kunnen voor de universiteit dienen als showcase.

Bij publiceren is het van belang goed vast te stellen wat de beoogde doelgroep is. Uitleg van een onderwerp aan gevorderde studenten vereist andere kenmerken (bijv. de taal) dan het interesseren van vwo-leerlingen voor een opleiding.

Welke eisen moeten worden gesteld aan de kwaliteit van de colleges, als ze voor de hele wereld beschikbaar gemaakt worden. De meningen verschillen. De opnamen moeten, net als bij publicaties, van maximale kwaliteit zijn. Consequentie is dat dat veel extra tijd kost, die vaak niet beschikbaar is. Anderen vinden dat er best foutjes gemaakt mogen worden, dat maakt het college natuurlijker en levendiger.

Er is een UT-pilot op *iTune U*. Wie gepubliceerde filmpjes op *iTune* bekijkt, ziet dat niet alle van topkwaliteit zijn.

Videocolleges kunnen ook gemaakt worden zonder dat er publiek bij is. De docent zit aan zijn bureau en vertelt zijn verhaal. Voordeel is dat de student zich niet op zowel de camera als zijn publiek hoeft te richten. Bij TW hebben twee docenten een paar jaar geleden een mediatraining gevolgd (dagdeel) met als doel een kwalitatief goed college te geven voor de camera, zonder dat er publiek bij aanwezig is.

Kan een docent tijdens een college nog uitweiden of aandacht geven aan een op dat moment actueel onderwerp? Bij publiceren is het gevaar dat een anekdote al gauw gedateerd is. Maar dat maakt deze wijze van verlevendigen van een college niet onmogelijk.

Publiceren van de opnamen gemaakt met het UT-systeem via Youtube is niet mogelijk, omdat het resultaat bestaat uit twee signalen (één van de docent in de zaal en één van de sheets).